

B.A. (S-III)/H/2021/CC-V(CBCS) (Sanskrit)

B. A. 3rd Semester (Honours) Examination, 2021 (CBCS)

Subject : Sanskrit

Paper : CC V

Time : 3 Hours

Full Marks : 60

The figures in the margin indicate full marks. Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

1. অধস্তনেয় প্রশ্নেয় ‘ক’ বিভাগাং প্রশ্নচতুষ্টয়ম্, ‘খ’ বিভাগাং প্রশ্নদ্বয়ং চ স্বীকৃত্য প্রশ্নষট্কং সমাধেয়ম্। তেয় যৎকিঞ্চন দ্বিতয়ং সংস্কৃতভাষয়া লেখ্যাম্।

(নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির মধ্যে ‘ক’ বিভাগ থেকে চারটি এবং ‘খ’ বিভাগ থেকে দুটি প্রশ্ন নিয়ে মোট ছয়টি প্রশ্নের উত্তর দিতে হবে। এর মধ্যে যে কোন দুটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় লিখতে হবে) $5 \times 6 = 30$

ক-বিভাগ

- a) ‘ন প্রভাতরলং জ্যোতিরদেতি বসুধাতলাঽ’—কস্মিন् প্রসঙ্গে উক্তমিদং ব্যাখ্যায়তাম্।

(‘ন প্রভাতরলং জ্যোতিরদেতি বসুধাতলাঽ’—এই দুটি পদ দিয়ে কি বোঝানো হয়েছে? কোন্ প্রসঙ্গে বক্তা এই মন্তব্য করেছেন?)

- b) বঙ্গভাষয়া অনুবদ্ধত (বাংলা ভাষায় অনুবাদ কর)।

সরসিজমনুবিদ্বং শৈবলেনাপি রম্যং

মলিনমপি হিমাংশোলক্ষ্ম লক্ষ্মীং তনোতি।

ইয়মধিকমনোজ্ঞা বক্ষলেনাপি তত্ত্বী

কিমিব হি মধুরাণাং মণ্ডনং নাকৃতীনাম।

- c) সপ্রসঙ্গ ব্যাখ্যায়তাম্ (সপ্রসঙ্গ ব্যাখ্যা কর)।

রম্যাণি বীক্ষ্য মধুরাংশ্চ নিশম্য শব্দান্

পর্যুৎসুকো ভবতি যৎ সুখিতোহপি জন্মঃ।

তচ্ছেতসা স্মরতি নূনমবোধপূর্বং

ভাবস্থিরাণি জননাস্ত্ররসৌহৃদানি ॥

- d) ভাবঃ সম্প্রসার্যতাম্ (ভাব সম্প্রসারণ কর)।

সতাং হি সন্দেহপদেয় বস্ত্র্য প্রমাণমন্তঃকরণপ্রবৃত্তয়ঃ।

- e) ‘धर्मारण्यं प्रविशति गजः स्यन्दनालोक—भीतः’—धर्मारण्यमिति पदेन बुध्यते किम्? उक्तेरस्याः भावस्वरूपं विश्लेष्यताम्।

(धर्मारण्यं प्रविशति गजः स्यन्दनालोकभीतः’—धर्मारण्य बलते की बोरो? आलोच्य उक्तिटिर भावस्वरूप विश्लेषण कर।)

ख-विभाग

- f) ‘मृच्छकटिकम्’ इति प्रकरणस्य नामकरणस्य तांपर्यमालोचयत।

(‘मृच्छकटिकम्’—एই प्रकरणेর नामकरणेर तांपर्य आलोचना कर।)

- g) भासनाटकचक्रमुल्लिख्य तेयाम् उৎसनिरूपणं कुरु।

(भासनाटकचक्रेर नाम उल्लेख करे तादेर उंस निरूपण कर।)

- h) कालिदासरचित्खण्डकाब्ययोः परिचयः प्रदेयः।

(कालिदास रचित खण्डकाब्यद्युटिर परिचय दाओ।

2. निम्नलिखितेयु प्रश्नेषु ‘क’ विभागतः प्रश्नद्वयम्, ‘ख’ विभागाः एकं प्रश्नं स्वीकृत्य समाधेयम् प्रश्नद्वयम्।

(निम्नलिखित प्रश्नाङ्गलिर मध्ये ‘क’ विभाग थेके दूटि एवं ‘ख’ विभाग थेके एकटि प्रश्न निये मोट तिनटि प्रश्नेर उन्नर दाओ) 10x3=30

क-विभाग

- a) अभिज्ञानशकुस्तलम् इति नाटके दुर्बाससः अभिशापस्य नाटकीयं बैशिष्ट्यम् आलोचयत।

(अभिज्ञानशकुस्तलम नाटके दुर्बासार अभिशाप-एर नाटकीय तांपर्य आलोचना कर।)

- b) कालिदासस्य ‘अभिज्ञानशकुस्तलम्’ इति नाटकस्य अभिवर्धने विद्युषकस्य भूमिकामालोचयत।

(कालिदासेर ‘अभिज्ञानशकुस्तलम्’ नाटकेर अग्रगतिते विद्युषक-एर भूमिका निर्धारण कर।)

- c) महाकविकालिदासस्य अभिज्ञानशकुस्तलम् इति नाटकस्य नामकरण-तांपर्यं व्याख्येयम्।

(महाकविकालिदासेर अभिज्ञानशकुस्तलम् नाटकेर नामकरणेर तांपर्य व्याख्या कर।)

ख-विभाग

- a) नाट्यकाररूपेण भवभूतेः कृतित्वमालोचयत।

(नाट्यकार हिसेबे भवभूतिर कृतित्व बिचार कर।)

- b) टीका लेख्या (टीका लेख)।

i) मुद्राराक्षसम्।

ii) प्रियदर्शिका।
